

Bookscan – Egypt'an Sinuhet

Autorka Bookscanu: Zuzana Ministrová

Mika Waltari/Egypt'an Sinuhet/Helsinki 1945/ úroveň 4 (15-19 let)

Čas:	830 stran A5 (česká verze)
Zájmy:	život egyptských faraonů a prostého lidu okolo roku 1370 – 1300 př. n. l., obraz tehdejší společnosti.
Čtenářská zkušenost:	knihy je určena pro vyspělejší čtenáře. Knihy je velice obsáhlá, objevuje se v ní mnoho popisných pasáží, jmen egyptských panovníků a bohů. Čtenář může mít ze začátku problém s orientací v knize. Knihy se vyjadřuje k nadčasovým problémům, může vzniknout konfrontace s obdobím druhé světové války, kdy byla knihy napsána. Sám autor se vyjádřil ke své knize takto „Psal jsem o své vlastní době v historickém převleku.“
Všeobecné znalosti:	knihy obsahuje mnoho jmen egyptských panovníků, bohů, reálií tehdejší doby a děj se vyjadřuje k historickým milníkům tohoto období. Čtenář, který má specifické znalosti o této době, se lépe v knize orientuje, dokáže rozeznat reálné a fiktivní postavy a skutečné události. Na konci knihy jsou vysvětlivky, které slouží čtenáři k lepší orientaci v knize.
Větná konstrukce	dlouhé větné konstrukce, inverze ve větách, archaismy. V knize převažuje hovorová čeština, nalezneme zde i vulgarismy (mluva Haremheba) – zdůraznění jeho boдрé a kruté povahy. Velké množství přímé řeči, která dodává dílu spád. Ve větách se často využívá pasivum, které dodává textu na starobylosti.
Stylistika	v knize nalezneme mnoho obrazných konstrukcí (personifikace a metafory).
Děj	děj se odehrává okolo roku 1370 – 1300 př. n. l., avšak čas není v knize nikterak specifikován. Tento fakt odborníci vysuzují z děje této knihy. Sinuheta našli jeho nevlastní rodiče Kipa a Senmut, když jako malé dítě připlul po Nilu v proutěném košíku. Sinuhet vystudoval na kněžské škole lékaře a později se stal jako pomocník Ptahhora královským otvíračem lebek. Sinuhet na své cestě životem potkává krásnou, ale ziskuchtivou Neferneferner, do které se zamiluje. Neferneferner ho svou krásou omámí natolik, že se zmocní jeho veškerého majetku a majetku jeho rodičů.

	<p>Sinuhet zbaven veškerého bohatství je sám sebou zklamán, největší vinu cítí vůči svým rodičům. Začne pracovat v Domě mrtvých, aby svou vinu vykoupil a mohl oba dva rodiče pohřbít. Se svým sluhou Kaptahem utíká do Sýrie, kde si díky svým zázračným lékařským schopnostem vybuduje pozici uznávaného a obdivovaného lékaře. Poznává zde i krutost války, jelikož se rozhodne, rozjet se za svým dávným přítelem Haremhebem a bojovat s ním proti Chabirům. Vzpomínky na hořkou minulost Sinuheta stále stíhají, a proto se rozhodne cestovat dál. Sinuhet nejdříve navštíví zemi Mitanskou a poté slavný Babylon, kde pomůže králi Burna Buriášovi II. od bolesti zubů. V Babyloně se Sinuhet setkává s krásnou Mineou, která je otrokyní krále Burna Buriáše II. a pomáhá jí v útěku do jejího domova na ostrově Kréta. Minea je však zaslíbena krétskému bohu a i přes vzájemný cit se Sinuhetem se mu nemůže oddat. Minea je nakonec obětována krétskému bohu a Sinuhet ji již nikdy nespátí. Sinuhet se vrací zpět do Egypta, kde mezitím nastupuje na trůn nový faraon Amenhotep IV., který se snaží i přes velkou nelibost kněžstva a obyvatel města svrhnout dosavadního boha Amona a nastolit vládu nového boha Atona, který má upřednostňovat mír a vzájemnou lidskou toleranci a rovnost. Sinuhet se mezitím zamiluje do Merit, která je dcerou hostinského a která ho velice zaujme svou krásou, laskavostí a inteligencí. Egypt mezitím pomalu spěje k velké tragedii. Dochází zde k bojům mezi zastánci původního boha Amona a zastánci nově dosazeného boha Atona. V Egyptě dochází k ustavičným bojům a krveprolití mezi oběma skupinami. Této krize také využívá král Aziru a Chettitě a Egypt přichází o značnou část svého území. Při jedné velké vzpouře mezi zastánci obou bohů zemře Merit i se svým synem Thovtem. Sinuhet se později dovídá, že Thovt byl jeho synem, kterého mu porodila Merit. Sinuhet ztrácí chuť do života, nevidí už ve svém životě žádný smysl. Proti panovníkovi se chystá spiknutí, do kterého jsou zapojeni Amonovi kněží, Haremheb, mocný kněz Aj a nakonec i samotný Sinuhet, jenž se pro dobro své země rozhodne podat panovníkovi smrtící jed. Na trůn nastupuje mladičký Tutanchamnon. Mezitím Aj s Haremhebem mezi sebou domlouvají úmluvu o svržení mladého faraona z trůnu. Když své úmluvy docílí, nastupuje na trůn kněz Aj.</p>
--	--

	<p>Mezitím se Haremheb ožení s královskou princeznou Beketamon, který mu má stvrdit jeho vládu po knězi Ajovi. Sinuhet se mezitím dovídá o svém skutečném původu, že je utajeným potomkem dřívějšího faraona a jeho mladičké manželky mittanské princezny. Byl vložen do rákosové loďky, aby si nemohl nárokovat své právo na trůn. Své tajemství nechal celý život skryté. Sinuhet dále provozoval lékařské umění, ale nikterak se netajil svými názory na válku. To se mu stalo osudným, jelikož ho Haremheb nechal z obavy z jeho vědomostí poslat do vyhnanství. Právě zde Sinuhet sepsal svých patnáct knih ze života lékaře.</p>
<p>Časový sled:</p>	<p>propojení úvodu se závěrečnou částí. Na začátku uvádí Sinuhet čtenáře do svého vyprávění o svém životě, které napsal v poslední etapě svého života, ve vyhnanství. Jeho vyprávění je chronologické. Ke konci se dostává na místo, kde svůj příběh píše, a tím knihu uzavírá.</p>
<p>Perspektiva:</p>	<p>vypravěčem příběhu je sám Sinuhet, převažuje vyprávění v 1. osobě. Sinuhet příběh vypráví prostřednictvím knih, které o svém životě sepisuje v poslední etapě svého života ve vyhnanství. Text je členěn do 15 knih.</p>
<p>Smysl:</p>	<p>důležitost a víra ve svobodu a toleranci, odpor k válčení (nadčasové téma) – reakce na 2. světovou válku. Ucelený historický obraz o Egyptě a přilehlých zemích v období 1370 – 1300 př. n. l. (Egyptské poměry a vývoj Egypta v tomto období), zobrazení dospívání člověka, jeho myšlenkový vývoj od dětství až po posledního dne jeho života.</p>
<p>Charakter postav:</p>	<p><u>Sinuhet</u>: hlavní postava knihy a zároveň její vypravěč. Čestný a velice moudrý muž, v knize sledujeme jeho vývoj. Sinuhet se stává známým a velice uznávaným lékařem po celém světě. <u>Kipa a Senmut</u>: Sinuhetovi nevlastní rodiče, našli Sinuheta jako malého kojence, který připlul po Nilu v rákosovém košíku. Senmut – lékař chudých. <u>Kaptah</u>: Sinuhetův otrok. Je velice inteligentní, postupně se z něho stává bohatý muž a nejlepší přítel Sinuheta, který ho doprovází na jeho cestách a dává mu cenné rady. Zůstává Sinuhetovi věrný a nikdy ho nezradí. Miluje peníze, bohatství a pohodlný způsob života. <u>Achnaton</u>: faraon, je duševně labilní, svými utopickými názory na vedení a řízení státu dovede Egypt ke katastrofě. Achnaton je zaslepen svou náboženskou</p>

Charakteristika knihy pro literární věk 15-19: Úroveň 4 (Watari, M. Egypt'an Sinuhet) Zuzana
Ministrová

	<p>reformou, chce svrhnout dosavadního boha Egypta a dosadit vlastního boha, který upřednostňuje mír a rovnost všech lidí.</p> <p><u>Haremheb</u>: krutý bojovník a voják. Svě vojáky umí dokonale motivovat a ovládat.</p> <p><u>Ptahhor</u>: královský otvírač lebek, který do svého povolání zasvětil Sinuheta. <u>Nefernefernefer</u>: překrásná kněžka, která miluje bohatství, přepych a rozmařilost. Svou krásou ovládá muže a svádí je. Cíleně toho využívá, aby je obrala o jejich majetek. Jejím kouzlu podlehnou i Sinuhet. <u>Minea</u>: krásná dívka, do které se Sinuhet zamiluje. Její předností je smyslný tanec, kterým všechny uchvacuje. Je zaslíbena krétskému bohu. <u>Merit</u>: hospodská v Kaptahově hostinci, miluje Sinuheta, spolu mají syna (Thovt). O svém otcovství se Sinuhet dozví, až po jejich smrti. <u>Aj</u>: kněz, přítel královny Tij. <u>Aziru</u>: král Sýrie, přítel Sinuheta.</p>
Počet:	<p>V knize vystupuje velké množství postav. Čtenář může mít ze začátku v postavách zmatek. V průběhu knihy postavy lépe poznává a seznamuje se s nimi.</p>
Vztahy:	<p>I přes velké množství postav, jsou vztahy mezi nimi zřetelně vymezeny.</p>